



Fred Kistenkas

Klimaatwet

Eurocommissaris Frans Timmermans heeft begin maart de Europese Klimaatwet gepresenteerd. De EU legt daarin dwingend wettelijk de doelstelling van klimaat-neutraliteit in 2050 vast. Dat betekent dus dat de netto-uitstoot van broeikasgassen tegen 2050 tot nul moet zijn teruggedrongen. Die doelstelling van klimaatneutraliteit wordt in de klimaatwet zeer nadrukkelijk ook in verband gebracht met natuur en biodiversiteit, want “climate change is the third most important driver of biodiversity loss”.

Je zou dus denken dat deze klimaatwet ook rechtstreeks gevolgen zou hebben voor ons bos- en natuurbeheer en bijvoorbeeld het

thans zo lastige dilemma oplost van wel of niet bomenkap ten behoeve van Natura 2000-habitattypen zoals droge heide of zandverstuiving. Toch geeft die klimaatwet geen oplossing voor dit soort actuele habitattoets-problemen. Dat komt omdat de klimaatwet niet boven de EU-Habitatrichtlijn maar er gewoon naast komt te staan. De klimaatwet is een EU-verordening die in de normenhierarchie op gelijke hoogte staat met EU-richtlijnen: beiden zijn lager en ondergeschikt aan een verdrag. De habitattoets wordt dus niet overruled door de huidige EU-klimaatverordening zodat je nu ook juridisch zonder meer voorrang zou hebben kunnen geven aan klimaatslim bosbeheer en extra koolstofopslag. De EU had ook kunnen kiezen voor een klimaattoets in het EU-Verdrag die alsdan boven richtlijnen en verordeningen zou hebben gegolden, maar dat is dus nog niet gebeurd. Nog niet, want de Europese Commissie behoudt zich het recht voor om dat medio volgend jaar alsnog wel te doen. Alle relevante instrumenten worden uiterlijk in juni 2021 geëvalueerd en zo nodig herzien. Daar kan dus ook de habitattoets tussen zitten en mogelijk wordt deze straks opeens wel overruled door een klimaattoets in het EU-Verdrag of desnoods door een moeder-klimaatrichtlijn die van de Habitatrichtlijn een ondergeschikte dochterrichtlijn maakt.

De “EU-klimaatwet” is eigenlijk dus een Europese verordening en daarmee tweederangs Europees recht. Een verdrag was hoger en dus beter geweest. Toch spreekt deze verordening binnen het kader van het nog zachtere Green Deal-beleid en de nog vrijblijvende Parijs-overeenkomst zich nu ook eindelijk dwingend juridisch uit dat de EU tegen 2050 het eerste klimaat-neutrale blok ter wereld wil worden. Dat is dan weer winst, maar voorlopig verandert deze nieuwe doelstelling dus niks aan ons natuurbeheer. U zult zich nog steeds aan de oude Natura 2000-instandhoudingsdoelstellingen moeten houden ook al dateren die allemaal nog van voor de klimaatcrisis en ook al zijn ze niet ideaal voor bijvoorbeeld de koolstofvastlegging. Bij de publieke opinie gevoelig liggende kaalkap ten behoeve van bijvoorbeeld droge heide zult u dan waarschijnlijk weer moeten uitleggen, bijvoorbeeld op bordjes. Had Timmermans dan helemaal niks nieuws? Jawel, als onderdeel van het hele pakket wordt 2021 ook het Europees Jaar van de spoorwegen, want na al die crises, van Corona tot klimaat, pakken we volgend jaar voor een stedentrip of congresje niet meer klakkeloos het vliegtuig maar hooguit nog de trein.

fred.kistenkas@wur.nl



foto: Fred Kistenkas